

**RAKENNUSALAN ERIKOISTÖITÄ KOSKEVAT
YLEISET SOPIMUSEHDOT****REYS-8 1995**

pienurakka, erikoistyöt, sopimusehdot, kuluttajasopimus
småentreprenad, special arbeten, avtalsvillkor, konsumentkontrakt
minor contract, special work, conditions, consumer contract

Tämä ohjekortti sisältää rakennusalan erikoistöitä koskevat, kuluttajien kanssa tehtävissä sopimuksissa käytettävät, yleiset sopimusehdot.

Sopimusehdot ovat kuluttaja-asiamiehen tarkastamat ja hyväksymät.

Näihin ehtoihin liittyvät lomakkeet RT 80263 Rakennusalan erikoistöitä koskeva tarjous ja RT 80264 Rakennusalan erikoistöitä koskeva sopimus.

SISÄLLYS**SOVELTAMISALA**

- 1 Rakennusalan erikoistöitä koskeva sopimus ja yleiset sopimusehdot

TARJOUS

- 2 Tarjouksen voimassaoloaika

**URAKKASOPIMUS JA SEN
SISÄLLÖN MUUTTAMINEN**

- 3 Urakkasopimuksen syntyminen, muoto ja sisältö
4 Urakkasopimuksen muutokset ja lisäykset
5 Urakkasopimusasiakirjojen ristiriitaisuudet
6 Urakkahinta
7 Urakkahinnan muutokset

OMISTUKSENPIDÄTYS

- 8 Urakoitsijan työkohteeseen toimitamaa materiaalia koskeva omistusoikeus

**URAKKASUORITUSTA JA URAKKA-
KOHDETTA KOSKEVA VAARAN-
VASTUU JA URAKKAKOHTTEEN
VAKUUTTAMINEN**

- 9 Urakkasuoritusta ja urakkakohtetta koskeva vaaranvastuu ja vakuuttaminen

**URAKKASUORITUKSEN
VIIVÄSTYMINEN**

- 10 Työn tuloksen luovutus ja viivästys

VIIVÄSTYKSEN SEURAAMUKSET

- 11 Maksusta pidättyminen
12 Sopimuksen täyttäminen
13 Urakkasopimuksen purkaminen
14 Vahingonkorvaus

**SUUNNITTELUVASTUUN JA URAKKA-
SUORITUKSEN VIRHE**

- 15 Suunnittelu- ja toteutusvastuun jakautuminen
16 Työn laatuvaatimukset
17 Urakoitsijan, aliurakoitsijan ja alihankkijan vastuu virheestä
18 Virheilmoitus

VIRHEEN SEURAAMUKSET

- 19 Maksusta pidättyminen
20 Oikaisu
21 Hinnanalennus
22 Urakkasopimuksen purkaminen virheen perusteella
23 Urakkasopimuksen purkaminen ennakoitun virheen perusteella
24 Vahingonkorvaus

TILAAJAN VELVOLLISUUDET

- 25 Urakkahinnan maksaminen
26 Tilaaajan myötävaikutusvelvollisuus

**TILAAJAN LAIMINLYÖNTIEN
SEURAAMUKSET**

- 27 Vahingonkorvaus myötävaikutusvelvollisuuden laiminlyönnin perusteella
28 Työn keskeyttäminen
29 Urakkasopimuksen purkaminen
30 Vahingonkorvaus urakkasopimuksesta purettaessa
31 Vahingonkorvaus tilausta peruutettaessa

**VAHINGONKORVAUSTA KOSKEVIA
YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ**

- 32 Vahinkojen rajoittaminen ja vahingonkorvauksen sovittelu

URAKKASOPIMUKSEN SIIRTÄMINEN

- 33 Sopimuksen siirtäminen sekä aliurakoitsijoiden ja -hankkijoiden käyttö

ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

- 34 Toimivaltaiset viranomaiset

SOVELTAMISALA**1 Rakennusalan erikoistöitä
koskeva sopimus ja yleiset
sopimusehdot****1.1**

Rakennusalan erikoistöitä koskeva sopimus -niminen lomake ja nämä sopimusehdot soveltuvat käytettäväksi urakkasopimuksissa, joiden sisältönä on arvonlisäverolliselta urakkahinnaltaan enintään noin 10.000 euroa maksavien

lvi-, maalaus-, sähköasennus- tai katto- ja vedeneristysten

suorittaminen yksityishenkilön rakennukseen, asuinhuoneistoon tai kiinteään omaisuuteen, jota hän käyttää pääasiallisesti muuhun tarkoitukseen kuin elinkeinotoimintaansa.

Jos urakka on taloudelliselta merkitykseltään selvästi edellä mainittua suurempi, sopimuslomake ja nämä sopimusehdot eivät sovellu urakkasopimuksen tekemiseen.

1.2

Näiden sopimusehtojen lisäksi tilaaajan ja urakoitsijan väliseen sopimussuhteeseen sovelletaan kuluttajansuojalakia.

TARJOUS**2 Tarjouksen voimassaoloaika****2.1**

Urakoitsijan kirjallinen tarjous on sitovana voimassa yhden kuukauden sen päiväyksestä, ellei tarjouksessa muuta ilmoiteta.

URAKKASOPIMUS JA SEN SISÄLLÖN MUUTTAMINEN

3 Urakkasopimuksen syntyminen, muoto ja sisältö

3.1

Sitova urakkasopimus syntyy, kun tilaaja ja urakoitsija ovat allekirjoittaneet sopimuksen tai kun urakoitsija on kirjallisesti vahvistanut tilauksen.

3.2

Urakan ehdot kirjataan sopimusasiakirjaan tai urakoitsijan tilausvahvistukseen ja niissä mainittuihin liitteisiin. Tilausvahvistukseen ja sen liitteisiin sovelletaan, mitä jäljempänä sanotaan urakkasopimuksesta ja sen liitteenä olevista asiakirjoista.

3.3

Urakkasopimuksen ja sen liiteasiakirjojen määräyksillä ei voida syrjäyttää näiden sopimusehtojen määräyksiä, jotka perustuvat kuluttajansuojalain pakottaviin säännöksiin tilaajan hyväksi.

4 Urakkasopimuksen muutokset ja lisäykset

4.1

Urakkasopimuksen muuttamisesta ja täydentämisestä osapuolten on sovittava pääsääntöisesti kirjallisesti.

4.2

Urakoitsijan on tilaajan vaatimuksesta toteutettava sellaiset muutokset ja lisäykset sovittuun urakkaan, jotka eivät merkitse olennaista muutosta työn laatuun tai laajuuteen.

4.3

Osapuolten on ennen muutoksen tai lisäyksen toteuttamista sovittava kirjallisesti sen vaikutuksesta urakkahintaan ja -aikaan. Sopimuksessa tulee täysimääräisesti ottaa huomioon muutoksen toteuttamisesta aiheutuva kustannusten nousu tai alentuminen sekä varata urakoitsijalle lisäaika, jonka työn ja materiaalihankintojen suorittaminen kohtuudella vaatii.

5 Urakkasopimusasiakirjojen ristiriitaisuudet

5.1

Jos urakkasopimus ja sen liiteasiakirjat sisältävät samaa asiaa koskevia ristiriitaisia määräyksiä, urakoitsijan tulee viipymättä selvittää urakkasopimuksen oikea tarkoitus neuvotteluin tilaajan kanssa.

6 Urakkahinta

6.1

Urakkahinta on kiinteä. Urakkahintaa voidaan kuitenkin osapuolen vaatimuksesta muuttaa kohdassa 7 mainituilla erityisillä perusteilla.

6.2

Urakkasopimuksen mukainen hinta perustuu urakalle sopimuksessa tai tilausvahvistuksessa ja niiden liitteenä mainituissa asiakirjoissa määritellyyn sisältöön ja suoritusaikaan. Urakan sisällön muuttamisen vaikutus urakkahintaan ja -aikaan on määritelty kohdassa 4.3.

7 Urakkahinnan muutokset

7.1

Kiinteä urakkahinta sisältää sopimuksen syntyessä voimassa olevat välilliset verot ja maksut. Sopimuksessa voidaan kuitenkin erikseen todeta, onko sopimuskohetkellä jo tiedossa olevat em. veroja ja maksuja koskevat lainmuutokset ja viranomaispäätökset otettu huomioon urakkahinnassa. Urakoitsijalla on oikeus korottaa sovittua urakkahintaa edellä tarkoitetun veron tai maksun määrässä tapahtunutta korotusta vastaavasti, ellei korotusta ole jo edellä mainitulla tavalla otettu huomioon. Urakkahinnan korottamisen osalta sovelletaan kohtia 7.3 - 7.7.

7.2

Urakoitsijalla on oikeus yksipuolisesti korottaa urakkahintaa, jos urakoitsijalle sopimuksen täyttämisen aiheuttavat kustannukset kohoavat

- sellaisesta valtiovoimalla säädännöllisestä toimenpiteestä tai viranomaisen päätöksestä, jota urakoitsijan ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sopimusta tehtäessä
- työtä kohdanneen urakoitsijan vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevan esteen vuoksi, jos urakoitsijan ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen estettä huomioon urakkasopimusta tehtäessä, eikä hän kohtuudella ole voinut välttää eikä poistaa esteen seuroksia
- tilaajan ennen urakkasopimuksen tekemistä antamien urakoitsijan suoritusta koskevien tietojen paikkansapitämättömyyden vuoksi, jos virhe ei ole ollut laadultaan niin ilmeinen, että urakoitsijan olisi tullut se alan ammattilaisena havaita
- tilaajan laiminlyötyä antaa urakoitsijalle ennen urakkasopimuksen tekemistä tietoja, joilla hänen on täytynyt ymmärtää olevan merkitystä urakoitsijan suorituksen kannalta ja joita urakoitsija ei olosuhteet ja ammattitaitonsa huomioon ottaen ole voinut kohtuudella muutoin saada tietoonsa.

7.3

Urakoitsijan on ilmoitettava tilaajalle urakkahinnan korottamisesta viipymättä sen jälkeen, kun hän sai tietää muutoksen perusteena olevasta seikasta ja sen vaikutuksesta urakkaan. Korotusoikeutta ei ole jo täytetyn urakkasuorituksen

osalta. Urakoitsijan on hinnan korottamista koskevan ilmoituksen yhteydessä ilmoitettava se enimmäismäärä, jolla hintaa korottava tekijä voi vaikuttaa vielä laskuttamatta olevaan osaan urakkahinnasta.

7.4

Jos hinnankorotusperuste on kohdan 7.1 tai kohdan 7.2 ensimmäisen tai toisen alakohdan mukainen, tilaajan on urakoitsijan tiedustellessa ilmoitettava, hyväksyykö hän urakkahinnan korottamisen. Urakoitsijalla on oikeus keskeyttää työ kunnes tilaaja on ilmoittanut hyväksymisestäään.

7.5

Jos aiheutuva hinnankorotus kohdassa 7.1 ja kohdan 7.2 ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa on suurempi kuin 5 % sovitulla lisä- ja muutostöillä tarkistetusta arvonnli-säverollisesta urakkahinnasta laskettuna, tilaajalla on oikeus purkaa urakkasopimus. Purkamisoikeutta ei kuitenkaan ole, jos korotus johtuu siitä, että aiemmin verovapaa suoritus muuttuu veronalaiseksi. Tilaajan on käytettävä oikeuttaan purkaa sopimus kohtuullisessa ajassa, normaalisti kymmenen päivän kuluessa siitä, kun urakoitsija on toimitannut tilaajalle ilmoituksen hinnankorotuksesta ja sen enimmäismäärästä.

7.6

Jos tilaaja käyttää kohdassa 7.5 tarkoitettua oikeuttaan sopimuksen purkamiseen, tilaaja on velvollinen maksamaan tehtyä työtä ja kohteeseen kiinnitettyä materiaalia vastaavan osuuden urakkahinnasta. Tilaajan maksuvelvollisuus ei kuitenkaan käsitä vaadittua hinnankorotusta.

7.7

Urakoitsijan on kohdissa 7.1 ja 7.2 tarkoitetuissa tapauksissa annettava tilaajalle urakkahinnan muutosta koskeva erittely sen lopullisen määrän selvityä.

7.8

Tilaajalla on oikeus määrältään vastavan suuruiseen urakkahinnan alennukseen, jos

- urakkaan kohdistuvat välilliset verot tai maksut
- tai
- valtiovoimalla säädännöllisen toimenpiteen tai viranomaisen päätöksen perusteella urakoitsijalle sopimuksen täyttämisen aiheuttavat kustannukset

alentuvat urakkasopimuksen syntymisen jälkeen.

Oikeutta hinnanalennukseen ei kuitenkaan ole, jos urakoitsija osoittaa ottaneensa em. seikan huomioon jo alun perin sovitussa urakkahinnassa.

OMISTUKSENPIDÄTYS

8 Urakoitsijan työkohteeseen toimittamaa materiaalia koskeva omistusoikeus

8.1

Urakoitsijan työmaalle toimittamat urakkahintaan sisältyvät materiaalit, joita ei ole kiinnitetty, ovat urakoitsijan omaisuutta kunnes urakkahinta on kokonaisuudessaan maksettu. Materiaalit, jotka on sopimuksessa eritelty ja joista tilaaja on suorittanut maksun, ovat kuitenkin aina tilaajan omaisuutta.

Jos materiaali on maksettu ennakoon, urakoitsijan on heti maksun tapahtuttua eroteltava mainittu materiaali varastossaan tilaajan lukuun tai tilattava se materiaalin toimittajalta tämän sopimuksen tarkoittaman tilaajan nimellä tai muulla urakan kohdetta koskevalla tunnuskella varustettuna. Vaaranvastuu ja vastuu materiaalin laadusta kuuluu tästä huolimatta urakoitsijalle.

URAKKASUORITUSTA JA URAKKAKOHDETTA KOSKEVA VAARANVASTUU JA URAKKAKOHTIEN VAKUUTTAMINEN

9 Urakkasuoritusta ja urakkakohdetta koskeva vaaranvastuu ja vakuuttaminen

9.1

Urakoitsijalla on vaaranvastuu eli riski työsuorituksen ja hänen työkohteeseen toimittamiensa materiaalien tuhoutumisesta, vahingoittumisesta ja katoamisesta tilaajasta riippumattomasta syystä siihen asti, kun työ on luovutettu tilaajalle.

9.2

Tilaajalla on riski vahingosta, joka aiheutuu urakan kohteena olevan rakennuksen tai muun omaisuuden tuhoutumisesta tai vahingoittumisesta työn aikana urakoitsijasta riippumattomasta syystä.

9.3

Urakkakohteen palo- ja vahinkovakuuttamisesta sovitaan tapauskohtaisesti erikseen. Jos tilaaja vastaa vakuuttamisesta, hänen asianaan on ilmoittaa kohdetta koskevasta työstä vakuutuslaitokselle ennen sen urakkasopimuksen mukaista aloittamista.

URAKKASUORITUKSEN VIIVÄSTYMINEN

10 Työn tuloksen luovutus ja viivästys

10.1

Urakoitsijan suoritus on viivästynyt, jos valmista työtä ei ole luovutettu tilaajalle viimeistään sovittuna ajankohtana. Jos viivästyminen näyttää todennäköiseltä, urakoitsijan on viipymättä ilmoitettava viivästyksestä ja sen syystä sekä luovutusta koskevasta uudesta ajankohdasta kirjallisesti tilaajalle.

10.2

Jos suorituksessa on luovutuksen tapahtuessa vähäisiä puutteellisuuksia, ne on poistettava viipymättä, kun se esim. säätila huomioon ottaen on mahdollista. Viivytely puutteellisuksien poistamisessa voi johtaa siihen, että suoritusta pidetään virheellisenä.

10.3

Jos työn luovutus on viivästynyt sovitusvuoksi, että tilaaja on laiminlyönyt kohdassa 26 tarkoitettua velvollisuutensa tai urakoitsija on keskeyttänyt kohteen työt kohdissa 7.4 tai 28 mainituista syistä, tilaajalla ei ole oikeutta vedota urakoitsijan viivästystä koskeviin seuraamuksiin siltä osin, kuin viivästyminen on aiheutunut töiden keskeyttämisestä.

VIIVÄSTYKSEN SEURAAMUKSET

11 Maksusta pidättyminen

11.1

Tilaajalla on urakoitsijan viivästyksen perusteella oikeus pidättyä maksamasta urakkahintaa. Pidätettävä summa ei kuitenkaan saa selvästi ylittää sitä, mitä tilaaja voisi vaatia viivästyksen perusteella urakoitsijalta.

12 Sopimuksen täyttäminen

12.1

Työn viivästyttyä tilaajalla on oikeus vaatia urakoitsijaa täyttämään sopimuksen mukainen suoritusvelvollisuutensa.

12.2

Urakoitsijalla on oikeus kieltäytyä täyttämästä sopimusta, jos siihen on olemassa este, jota urakoitsija ei voi voittaa, tai jos sopimuksen täyttäminen edellyttäisi uhrauksia, jotka ovat kohtuuttomia verrattuna siihen merkitykseen, joka sopimuksen täyttämällä on tilaajalle. Jos este tai

epäsuhde lakkaa kohtuullisen ajan kuluessa, tilaaja saa vaatia urakoitsijaa täyttämään sopimuksen.

12.3

Tilaaja menettää oikeutensa vaatia sopimuksen täyttämistä, jos hän ei ole kohtuullisen ajan kuluessa esittänyt tätä koskevaa vaatimustaan.

13 Urakkasopimuksen purkaminen

13.1

Tilaajalla on oikeus purkaa urakkasopimus viivästyksen vuoksi, jos urakoitsijan sopimusrikkomus on olennainen.

13.2

Viivästyksen perusteella tilaaja voi purkaa urakkasopimuksen myös, jos

- urakoitsija ei ole täyttänyt sopimusta tilaajan asettaman kohtuullisen lisäajan kuluessa
- urakoitsija ilmoittaa, ettei hän tule täyttämään sopimusta edellä tarkoitettua lisäajan kuluessa
- urakoitsija ei täytä sopimusta kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun tilaaja esitti sitä koskevan vaatimuksen.

13.3

Jos on painavia syitä olettaa, että työ viivästyy olennaisesti, tilaaja saa purkaa sopimuksen heti.

13.4

Jos huomattava osa urakasta on tehty, tilaaja saa purkaa sopimuksen vain siltä osin kuin työ on vielä tekemättä.

Jos urakan tarkoitus viivästyksen vuoksi jää kuitenkin olennaisesti toteutumatta, tilaajalla on oikeus purkaa sopimus kokonaan.

13.5

Jos sopimuksen purkaminen kohdistuu urakoitsijan jo tekemään suoritukseen, jota ei ole mahdollista ilman olennaista haittaa palauttaa, tilaajan on maksettava tehdystä työstä ja kiinnitetystä materiaalista korvaus, joka vastaa niiden arvoa hänelle.

14 Vahingonkorvaus

14.1

Tilaajalla on oikeus saada urakoitsijalta vahingonkorvausta viivästyksen hänelle aiheuttamista välittömistä vahingoista.

14.2

Viivästyksestä johtuvat välilliset vahingot urakoitsija on velvollinen korvaamaan tilaajalle vain, jos viivästys tai vahinko on aiheutunut huolimattomuudesta urakoitsijan puolella.

14.3

Tilajalla ei kuitenkaan ole oikeutta vahingonkorvaukseen, jos viivästyminen johtuu sellaisesta urakoitsijan tai hänen työsuorituksessa tai materiaalihankinnoissa käyttämänsä tahon vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olleesta esteestä, jota urakoitsijan ja edellä tarkoitetun muun tahon ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sopimusta tehtäessä ja jonka seurauksia he eivät myöskään kohtuudella olisi voineet välttää eivätkä voittaa.

Urakoitsijan on viipymättä ilmoitettava tällaisesta esteestä ja sen vaikutuksesta sopimuksen täyttämismahdollisuuteen kirjallisesti tilaajalle, jotta hän voisi vedota siihen perusteena korvausvelvollisuudesta vapautumiselle.

14.4

Oikeus vahingonkorvauksen saamiseen koskee myös urakoitsijan viivästyksen johdosta vahinkoa kärsinyttä tilaajan perhejäsentä.

SUUNNITTELUVASTUU JA URAKKASUORITUKSEN VIRHE

15 Suunnittelu- ja toteutusvastuun jakautuminen

15.1

Jos työ perustuu tilaajan toimittamaan suunnitelmaan tai hänen antamaansa määräykseen, tilaaja vastaa työn teknisten ratkaisujen ja hänen siinä käytettäväksi vaatimiensa materiaalien kestävydestä sekä niiden teknisestä ja toiminnallisesta tarkoituksenmukaisuudesta (suunnitteluvastuu).

15.2

Urakoitsijan on kuitenkin ilmoitettava tilaajalle, jos tilaajan antamissa tiedoissa, suunnitelmissa, työtä koskevissa määräyksissä taikka hänen työtä varten toimittamassaan materiaalissa on ilmeisiä virheellisyksiä tai puutteellisuuksia, jotka urakoitsijan pitää ammattitaitonsa perusteella havaita. Urakoitsijan tulee tehdä edellä tarkoitettu ilmoitus niin varhaisessa vaiheessa kuin se olosuhteet huomioon ottaen on mahdollista.

15.3

Urakoitsija vastaa siitä, että urakka on toteutettu sovitun mukaisesti noudattaen alan hyvää käytäntöä (toteutusvastuu).

15.4

Jos urakoitsija on vastannut myös suunnittelusta esim. laatimalla työtä koskevan työselityksen, suunnittelu- ja toteutusvastuu kuuluu urakoitsijalle.

16 Työn laatuvaatimukset

16.1

Työn on vastattava sisällöltään, suoritusavaltaan ja tulokseltaan sitä, mitä osapuolten välillä on sovittu sekä sellaisia urakoitsijan puolelta näistä seikoista annettuja tietoja, joiden voidaan olettaa vaikuttaneen tilaajan päätöksentekoon.

16.2

Työ on tehtävä ammattitaitoisesti ja huolellisesti sekä ottaen huomioon tilaajan edut.

16.3

Työn tuloksen on kestävyydeltään sekä muutoin vastattava sitä, mitä tilaajalla on tällaisista suorituksista yleensä aihetta odottaa.

16.4

Työn ja sen tuloksen on vastattava laisassa, asetuksessa tai viranomaisen päätöksessä asetettuja vaatimuksia.

16.5

Urakoitsijan on luovutettava tilaajalle urakkasuoritusta koskevat käyttö- ja hoito-ohjeet sekä annettava suoritustaan koskevat muut tarpeelliset tiedot, jotka tilaaja perustellusti voi olettaa saavansa.

16.6

Urakoitsijan suorituksessa on virhe, jos se ei täytä edellä olevia vaatimuksia, eikä poikkeaminen johdu tilaajan vastuulla olevasta kohdassa 15.1 mainitusta seikasta. Todistustaakka siitä, että työ on suoritettu ammattitaitoisesti ja huolellisesti, on urakoitsijalla.

16.7

Jos jälkikäteen tehtävä viimeistely, säätö tai vaihto on tyyppillistä kysymyksessä olevan kaltaisille urakkasuorituksille, tällaisesta seikasta aiheutuva puutteellisuus ei ennen toimenpiteen suorittamista ole urakkasuorituksen virhe.

17 Urakoitsijan, aliurakoitsijan ja alihankkijan vastuu virheestä

17.1

Urakoitsija vastaa suorituksessaan urakan luovutusajankohtana olleesta virheestä, vaikka virhe ilmenisi vasta luovutusajankohdan jälkeen.

17.2

Tilajalla on oikeus siten kuin kuluttajansuojalain 8 luvun 34 ja 35 §:ssä on säädetty kohdistaa työn ja sen tuloksen virheellisyyteen perustuva vaatimuksensa myös elinkeinonharjoittajaan, joka on urakoitsijan kanssa tekemänsä sopimuksen nojalla osallistunut työn suorittamiseen tai on myynyt urakoitsijalle työhön käytetyn materiaalin taikka on aikaisemmassa myyntiportaassa luovuttanut edellä tar-

koitetun materiaalin jälleenmyytäväksi. Oikeus vaatimusten esittämiseen on vain, jos virhe on ollut tällaisen elinkeinonharjoittajan työssä tai hänen luovuttamassaan materiaalissa.

18 Virheilmoitus

18.1

Tilajalla on ilmoitettava urakoitsijalle virheestä kohtuullisen ajan, normaalisti 14 päivän, kuluessa siitä, kun hän on havainnut virheen tai hänen olisi pitänyt havaita se.

18.2

Tilaja saa kuitenkin edellisen kohdan estämättä vedota virheeseen, jos

- urakoitsija on menetellyt törkeän huolimattomasti tai kunnianvastaisesti ja arvottomasti
- työn tulos ei ominaisuuksiltaan vastaa terveyden tai omaisuuden suojelemiseksi annetuissa säännöksissä tai määräyksissä asetettuja vaatimuksia
- työn tulos on muuten terveydelle tai omaisuudelle vaarallinen.

18.3

Jos tilaaja haluaa vedota kohdassa 17.2 tarkoitettuun muun elinkeinonharjoittajan virhevastuuseen, hänen on ilmoitettava tälle virheestä kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun hän havaitsi virheen tai hänen olisi pitänyt havaita se ja hänellä oli käytettävissään tarvittavat tiedot elinkeinonharjoittajasta. Erillistä ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos elinkeinonharjoittaja on saanut muutoin tietää tilaajan urakoitsijalle tekemästä virheilmoituksesta tai jos elinkeinonharjoittaja on menetellyt kohdassa 18.2 tarkoitetulla tavalla.

VIRHEEN SEURAAMUKSET

19 Maksusta pidättyminen

19.1

Tilaaajalla on virheen perusteella oikeus pidättyä urakkahinnan tai sen osan maksamisesta. Pidätettävä summa ei kuitenkaan saa selvästi ylittää sitä, mitä tilaaja voisi vaatia virheen perusteella urakoitsijalta.

20 Oikaisu

20.1

Tilaaajalla on oikeus vaatia, että urakoitsija korjaa virheen tai uusii virheellisen suorituksen ilman tilaajalle aiheutuvia lisäkustannuksia.

20.2

Urakoitsija ei kuitenkaan ole velvollinen oikaisemaan virhettä, jos siitä aiheutuisi hänelle kohtuuttomia kustannuksia tai kohtuutonta haittaa. Virheen perusteella tulevat tällöin sovellettaviksi kohtien 21, 22 ja/tai 24 määräykset niissä mainituin edellytyksin.

20.3

Urakoitsijalla on oikeus virheen oikaisuun omalla kustannuksellaan, jos hän tilaajan ilmoitettua virheestä tarjoutuu viipymättä tekemään sen. Tilaaja saa kieltäytyä virheen oikaisusta, jos hänellä on siihen painava syy. Urakoitsija ei saa vedota siihen, ettei hän ole saanut tilaisuutta virheen oikaisuun, jos tilaaja on korjauttanut virheen, eikä olosuhteet huomioon ottaen voida kohtuudella edellyttää, että tilaaja olisi jäänyt odottamaan oikaisua urakoitsijan puolelta.

21 Hinnanalennus

21.1

Tilaaajalla on oikeus saada urakkahinnan alennusta, jos

- virheen korjaaminen tai uusi suoritus ei tule kysymykseen
- urakoitsija ei ole oikaissut suoritustaan kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun tilaaja on ilmoittanut virheestä urakoitsijalle
- urakoitsija ei yrityksestään huolimatta ole saanut virhettä oikaistuksi eikä virhe johda sopimuksen purkamiseen.

21.2

Hinnanalennuksen tulee määrältään vastata virheestä aiheutuvaa urakkasuorituksen arvon alentumista.

22 Urakkasopimuksen purkaminen virheen perusteella

22.1

Tilaaajalla on oikeus purkaa urakkasopimus kohdassa 21 mainituissa tilanteissa, jos muuta seuraamusta ei voida pitää hänen kannaltaan kohtuullisena.

22.2

Purkamisen seurauksena kumpikin osapuoli on velvollinen palauttamaan toiselle osapuolelle tämän urakkasopimuksen täyttämiseksi tekemät suoritukset.

22.3

Jos urakoitsijan suoritusta ei ole mahdollista ilman olennaista haittaa palauttaa, tilaajan on maksettava siitä korvaus, joka vastaa sen arvoa hänelle.

23 Urakkasopimuksen purkaminen ennakoitun virheen perusteella

23.1

Jos on painavia syitä olettaa, että urakoitsijan suoritus tulee olemaan olennaisella tavalla virheellinen, tilaajalla on oikeus purkaa urakkasopimus siltä osin kuin urakka on vielä suorittamatta.

24 Vahingonkorvaus

24.1

Tilaaajalla on oikeus vahingonkorvaukseen virheestä aiheutuneista välittömistä henkilö- ja esinevahingoista.

24.2

Työssä käytetyn materiaalin virheen muulle kuin urakan kohteelle aiheuttamat esinevahingot tulevat korvattaviksi vain, jos vahinko kohdistuu omaisuuteen, jolla on välitön käyttöyhteys urakan kohteeseen. Korvausvelvollisuus materiaalin ominaisuuksien aiheuttamasta henkilövahingosta määräytyy tuotevastuulain mukaan. Korvausta koskeva kanne tulee korvausoikeuden menettämisen uhalla panna vireille kuluttajansuojalain 11 luvun 1 a §:ssä tarkoitetun määräajan kuluessa.

24.3

Virheestä johtuvat välilliset vahingot urakoitsija on velvollinen korvaamaan tilaajalle vain, jos virhe on aiheutunut urakoitsijan puolelta olleesta huolimattomuudesta.

24.4

Oikeus vahingonkorvauksen saamiseen koskee myös virheen johdosta vahinkoa kärsinyttä tilaajan perheenjäsentä.

TILAAJAN VELVOLLISUUDET

25 Urakkahinnan maksaminen

25.1

Jos tilaaja maksaa urakkahinnan erissä työn kestäessä, maksettujen erien tulee vastata enintään urakoitsijan suorituksen kulloistakin arvoa. Urakkahinnasta vähintään 10 % saa eräänä maksettavaksi vasta, kun tilaajalla on ollut kohtuullinen mahdollisuus valmiin työn tuloksen tarkastamiseen, normaalisti 14 vuorokauden kuluttua siitä, kun valmis työn tulos on luovutettu tilaajalle. Jos työn suorittaminen estyy muusta kuin urakoitsijasta johtuvasta syystä muutoin kuin tilapäisesti, urakoitsijalla on oikeus maksuerätaulukosta poiketen laskuttaa tilaajaa täytetyn urakkasuorituksen arvoa vastaavasti.

25.2

Ennakkomaksusta voidaan sopia kohdassa 25.3 mainituilla edellytyksillä. Muiden maksuerien veloittamisen tulee perustua määritellyn työvaiheen suorittamiseen tai materiaalin toimittamiseen.

Jos urakkahinnan suorittamisesta erissä ei ole sovittu, tilaaja maksaa urakkahinnan, kun työ on tullut kokonaisuudessaan loppuun suoritetuksi ja tilaajalla on ollut kohtuullinen mahdollisuus työn tuloksen tarkastamiseen, normaalisti 14 vuorokauden kuluttua siitä, kun valmis työn tulos on luovutettu tilaajalle. Jos työn loppuunsaattaminen estyy muusta kuin urakoitsijasta johtuvasta syystä muutoin kuin tilapäisesti, urakoitsijalla on oikeus edellä olevan estämättä laskuttaa tilaajaa täytetyn urakkasuorituksen arvoa vastaavasti.

25.3

Maksuerätaulukossa voidaan sopia sopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä tai myöhemmin ennen työn alkamista maksettavasta ennakkomaksusta, jos

- urakoitsijan on työtä varten hankittava materiaalia, joka ei vaikeuksitta sovellu käytettäväksi muussa kuin kyseessä olevassa kohteessa (lähinnä ns. mittatilausratkaisut)

tai

- urakassa käytettävän urakkahintaan sisältyvän materiaalin arvo on vähintään 50 %:a urakkahinnasta

Ennakkomaksu voi määrältään vastata enintään edellä tarkoitetun materiaalin arvoa veroineen. Maksuerätaulukossa tulee yksilöidä ennakkomaksun kohteena oleva materiaali ja sen määrä. Urakoitsijan on heti maksun tapahduttua erottettava materiaali tilaajan lukuun.

Jos työ vie aikaa enintään kymmenen päivää, urakkasopimuksessa voidaan sopia enintään 20 %:n suuruinen osuus kohteen arvonlisäverollisesta urakkahinnasta suoritettavaksi jo työtä aloitettaessa.

25.4

Maksuerätaulukon mukainen osuus urakkahinnasta laskutetaan, kun taulukossa määritelty työvaihe on asianmukaisesti suoritettu tai materiaalierä toimitettu.

25.5

Tilaaajan tulee maksaa lasku urakkasopimuksessa sovitussa määräajassa. Määräaika ei saa olla lyhyempi kuin seitsemän päivää laskun lähettämistä seuraavasta päivästä laskettuna. Eräpäivä tulee merkitä erikseen kuhunkin laskuun. Jos maksu on suoritettu pankin tai postin välityksellä, se katsotaan tulleen maksetuksi sinä päivänä, jolloin pankki tai posti on hyväksynyt tilaaajan maksutoimeksiannon.

25.6

Viivästyneelle maksulle tilaaja on velvollinen suorittamaan korkolain mukaisen viivästyskoron laskun eräpäivästä lukien. Tilaaajalla on kuitenkin oikeus ilman viivästyssseuraamuksia pidäytyä maksusta viivästys- ja virhetapauksissa (katso kohdat 11 ja 19).

25.7

Urakkahinnan maksaminen ei merkitse urakoitsijan suorituksen lopullista hyväksymistä.

26 Tilaaajan myötävaikutusvelvollisuus**26.1**

Tilaaajan on huolehdittava niiden urakasuoritusta palvelevien järjestelyjen toteuttamisesta, jotka on sovittu hänen velvollisuudekseen. Hänen on lisäksi huolehdittava siitä, että urakoitsijalla on osapuolten sopimalla tavalla esteetön pääsy työkohteeseen ja urakoitsijan käytettäväksi osoitettuihin varasto- ym. tiloihin.

Tilaaajan tulee myös huolehtia siitä, että

- urakoitsijan suoritusta edeltävät työt kohteessa ovat edistyneet ajallisesti ja laadullisesti siten, että ne

tai

- kohteen olosuhteet, joihin tilaajalla on mahdollisuus vaikuttaa, kuten lämpötila, kohteessa varastoituina olevat tilaaajan tai muun urakoitsijan materiaalit, kohteessa samanaikaisesti suoritettavat muiden urakoitsijoiden työt sekä siellä harjoitettava muu toiminta eivät estä urakoitsijaa tekemästä työtään yhtäjaksoisesti taikka sovitussa jaksossa noudattaen työn kannalta tarkoituksemukaista suoritusjärjestystä ja -tapaa.

Urakoitsijan on hyvissä ajoin etukäteen annettava tilaajalle lisäohjeet tarvittavista työmaa- ja järjestelyistä.

26.2

Tilaaajan on huolehdittava siitä, että tilaaajan toimitettavat materiaalit ja asiakirjat luovutetaan urakoitsijan käytettäväksi sovitusti ajankohtina.

TILAAJAN LAIMINLYÖNTIEN SEURAAMUKSET**27 Vahingonkorvaus myötävaikutusvelvollisuuden laiminlyönnin perusteella****27.1**

Urakoitsijalla on oikeus saada tilaajalta korvaus tilaaajan myötävaikutusvelvollisuuden laiminlyönnin aiheuttamista vahingoista ja työn suorittamiselle aiheuttamista lisäkustannuksista.

27.2

Urakoitsijan on kirjallisesti ilmoitettava tilaajalle korvausvaatimuksestaan ja sen perusteesta. Oikeutta korvaukseen ei pääsääntöisesti ole kustannuksista, jotka ovat aiheutuneet ennen ilmoituksen tekemistä.

27.3

Tilaaajalla ei ole edellä tarkoitettua korvausvelvollisuutta, jos hänen laiminlyöntinsä on aiheutunut ennalta arvaamattomasta ylivoimaisesta esteestä.

28 Työn keskeyttäminen**28.1**

Jos urakkahinnan tai sitä koskevan maksuerän maksaminen on viivästynyt, urakoitsijalla on oikeus keskeyttää työ ilmoitettuaan ensin kirjallisesti keskeyttämisestä sekä sen perusteesta tilaajalle. Sama oikeus urakoitsijalla on myös, jos tilaaja ei ole täyttänyt myötävaikutusvelvollisuuttaan ja laiminlyönti vaikeuttaa olennaisesti työn tekemistä.

28.2

Ennen urakkasuorituksen keskeyttämistä urakoitsijan on tarvittavin toimenpitein varmistettava, ettei keskeyttäminen aiheuta vaaraa terveydelle tai huomattavaa vaaraa omaisuudelle.

28.3

Urakoitsijalla on oikeus saada tilaajalta korvaus keskeyttämisestä aiheutuneista ylimääräisistä kustannuksistaan.

29 Urakkasopimuksen purkaminen**29.1**

Urakoitsijalla on oikeus purkaa urakkasopimus siltä osin kuin työ on vielä tekevä, jos

- urakkahinnan tai sen erän maksaminen on viivästynyt ja sopimusrikkomus on olennainen
- tilaaja on laiminlyönyt myötävaikutusvelvollisuutensa ja sopimusrikkomus on olennainen
- tilaaja ei ole urakoitsijan esittämän vähintään kymmenen päivän pituisen lisäajan kuluessa täyttänyt laiminlyönnin maksu- tai myötävaikutusvelvollisuuttaan tai hän on ilmoittanut, ettei hän tule sitä täyttämään lisäajan kuluessa
- on käynyt selväksi, että tilaaja tulee syyllistymään olennaiseen sopimusrikkomukseen.

30 Vahingonkorvaus urakkasopimusta purettaessa**30.1**

Jos urakoitsija purkaa sopimuksen, hänellä on oikeus

- vastikkeeseen jo tehdystä työstä
- vastikkeeseen toimenpiteistä, jotka hänen on tehtävä urakkasopimuksen purkamisesta huolimatta, kuten turvallisuusmääräysten edellyttämistä toimenpiteistä
- korvaukseen muista kustannuksistaan ja vahingostaan kuluttajansuojalain 8 luvun 30 §:n mukaan.

30.2

Urakoitsijalla ei kuitenkaan ole oikeutta vahingonkorvaukseen, jos maksuviivästys johtuu tilaajasta riippumattomasta ylivoimaisesta esteestä.

30.3

Vahingonkorvausta voidaan tilaajan vaatimuksesta sovittua, jos sopimuksen purkamisen aiheuttanut maksuviivästys aiheutuu maksuvaikkeuksista, joihin tilaaja on joutunut sairauden, työttömyyden tai muun erityisen seikan vuoksi pääosin omasta syyttään.

31 Vahingonkorvaus tilausta peruutettaessa**31.1**

Jos tilaaja on peruuttanut tilauksensa ennen kuin työ on tehty valmiiksi, urakoitsijalla on oikeus saada tilaajalta korvaus hänelle aiheutuneista vahingoista kohdan 30 mukaisesti.

VAHINGONKORVAUSTA KOSKEVIA YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

32 Vahinkojen rajoittaminen ja vahingonkorvauksen sovittelu

32.1

Vahinkoa kärsivän osapuolen on ryhdyttävä kohtuullisiin toimenpiteisiin toisen osapuolen sopimusrikkomuksen aiheuttaman vahingon rajoittamiseksi. Jos osapuoli on laiminlyönyt tämän, hänellä ei ole oikeutta korvaukseen vahingoista, joiden syntymisen hän olisi tuolla tavoin voinut estää.

32.2

Vahingonkorvausta voidaan sovittaa, jos korvausvelvollisuus on muutoin kohtuuton ottaen huomioon sopimusrikkomuksen syy, vahinkoa kärsineen osapuolen mahdollinen myötävaikutus vahinkoon, osapuolten varallisuusolot, urakkahinta, vahingon aiheuttaneen osapuolen mahdollisuus ennakoida ja ehkäistä vahingon syntyminen sekä muut seikat.

URAKKASOPIMUKSEN SIIRTÄMINEN

33 Sopimuksen siirtäminen sekä aliurakoitsijoiden ja -hankkijoiden käyttö

33.1

Kummallakaan osapuolella ei ole oikeutta siirtää sopimusta kolmannelle ilman toisen osapuolen suostumusta. Tämä ei kuitenkaan rajoita urakoitsijan oikeutta käyttää aliurakoitsijoita ja alihankkijoita.

ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

34 Toimivaltaiset viranomaiset

34.1

Jos sopimusta koskevaa erimielisyyttä ei saada ratkaistuksi osapuolten välisillä neuvotteluilla tai esim. kunnallisen kuluttajaneuvojan välityksellä, tilaaja voi saattaa asian kuluttajavalituslautakunnan ratkaistavaksi.

34.2

Sopimusta koskeva kanne on käsiteltävä tilaajan asuinpaikan käräjäoikeudessa tai tilaajan suostumuksella urakoitsijan kotipaikan käräjäoikeudessa.

Sopimusehdot ovat Kattoliitto ry:n, LVI-Urakoitsijat ry:n, Suomen Maalarimestariliitto ry:n, Suomen Sähköurakoitsijaliitto ry:n ja Vesi-, Lämpö-, Ilmastointiurakoitsijat VeLu ry:n yhteistyössä laatimat vuonna 1995.

Vuonna 2002 järjestöjen nimet ovat Kattoliitto ry, LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry, Suomen Maalarimestariliitto ry ja Suomen Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto ry.

TAKUU JA URAKOITSIJAN LAKISÄÄTEINEN VIRHEVASTUU

Kuluttajasuojalain 1.7.1994 voimaan tulleiden säännösten mukaan urakoitsijan lakisääteinen vastuu suorituksen asianmukaisuudesta ja laadukkuudesta on sisällöltään kattavampi rakennusalan erikoisurakoita suorittaneiden yritysten aikaisemmin yleisesti myöntämään aikaan rajoitettuun takuuseen verrattuna.

Rakennusalan erikoistöitä koskevien sopimusehtojen, REYS-8 1995, sisältämien tilaajan oikeuksien perustuessa lakiin vapaaehtoiseen sitoumukseen viittaavaa takuuterminä ei näissä ehoissa ja niihin liittyvässä sopimuslomakkeessa käytetä.